

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Don Miguel Ruiz and Barbara Emrys
THE THREE QUESTIONS

Copyright © 2018 by Miguel Ruiz and Barbara Emrys

All rights reserved.

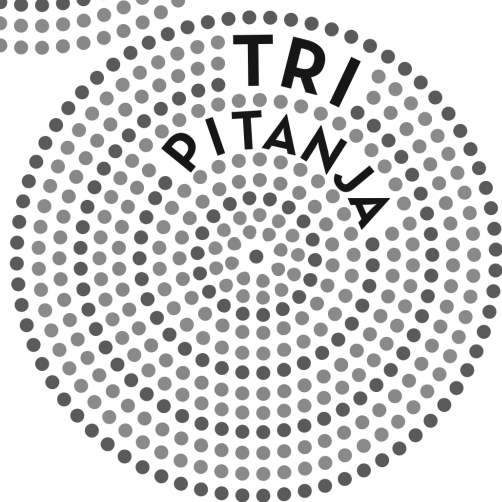
Published by arrangement with HarperCollins Publishers.

Translation Copyright © 2018 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02344-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Preveo Mirko Bižić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

Knjiga je posvećena onima koji su izabrali da budu junaci sopstvene priče. Svim mirnim buntovnicima koji žele da promene svet.

Namenjena je onima koji sebe bezuslovno vole i puštaju da ta čista ljubav sija kroz svet. Onima što predvode druge strastveno, koji se usuđuju da postupaju s dobrotom, i kojima neće upravljati iracionalni strah.

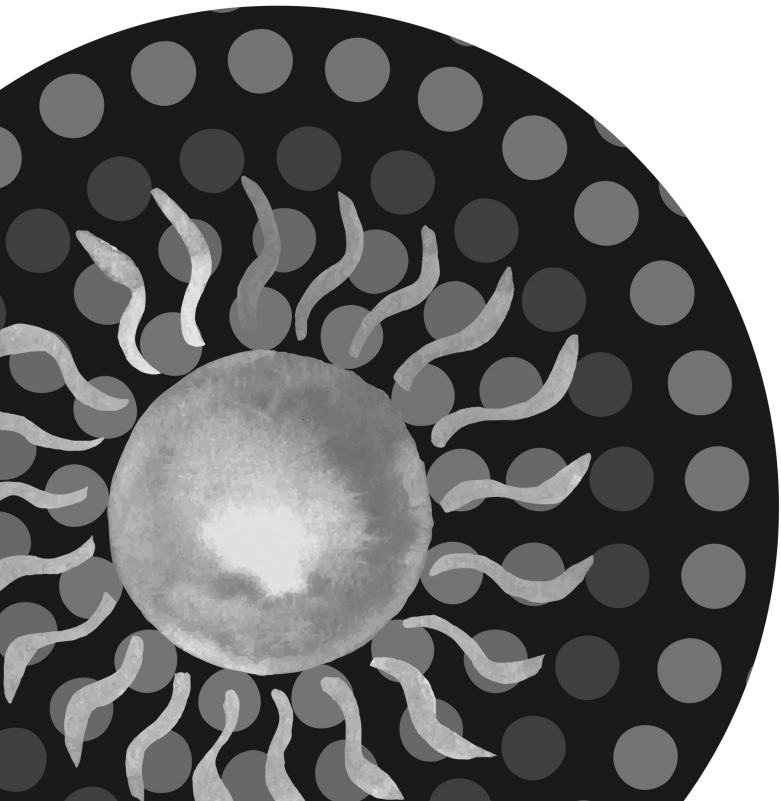
Upućena je svim ljudima koji postupaju hrabro i govore u ime onih koji to ne mogu sami. Napisana je u čast onih koji reči koriste da prenesu poruke ljubavi i poštovanja.

*Sa iskrenom zahvalnošću čitaocima,
Don Migel Ruiz i Barbara Emris*

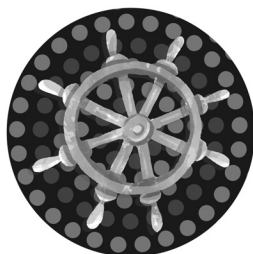
SADRŽAJ

UVOD	9
1. TRI BISERA MUDROSTI	11
2. OTVARANJE VRATA	14
ZAPITAJTE SE: KO SAM JA?	25
3. PRVI BISER	27
4. GLAS JA	31
5. JEDAN UM, JEDNA ZAJEDNICA	44
6. UM KAO VLADA	50
7. PRAVDA I SUDIJA	56
8. VRHOVNI KOMANDANT	65
ZAPITAJTE SE: ŠTA JE STVARNO?	77
9. DRUGI BISER	79
10. ŽIVOT POD TIRANIJOM	86
11. IZLAZAK IZ ZATVORA	95
12. DIPLOMATA	98
13. MIR I ZDRAVLJE	106

ZAPITAJTE SE: ŠTA JE LJUBAV?	115
14. TREĆI BISER	117
15. LJUBAV VAŠEG ŽIVOTA	125
16. LJUBAVI I SIMPATIJE	130
17. LJUBAV PREMA ČOVEČANSTVU	137
18. STRAH I ZNANJE	146
19. MIR U NAŠEM VREMENU	156
20. POGOVOR	165

UVOD

1

TRI BISERA MUDROSTI

Jednog kišnog dana, pre mnogo vremena, starac je terao konjska kola seoskim putem. Put je bio pun rupa pa je kretanje bilo otežano, a kiša ga je samo dodatno pogoršavala.

Kad su kola upala u naročito duboku rupu, zadnji točak se polomio. Umirivši konja, starac je skočio na blatnjavi put i počeo da se muči s kolskim točkom. Ubrzo je shvatio da je rupa preduboka, a točak pretežak da bi ga podigao. Dok je tako stajao moker i smrznut, čuo je korake koji su mu se u trku približavali.

Seoski dečak krenuo je kući na večeru i video starčeva zaglavljena kola, oko kojih je voda tekla poput reke. Dečak je bio krupan, jak i rad da pomogne. Pronašao je otpali stub s drvene ograde, zagazio do kolena u blatnjavu rupu i izdigao kola. Zatim je počeo da popravlja točak.

Dok je radio, dečak je pričao starcu o svojim planovima za budućnost. Malo je znao o svetu, a još manje ga je

razumeo, ali želeo je da uči. Hteo je da otkrije ko je zaista i da pronade odgovore na najveće životne tajne. Uskoro će biti odrastao čovek i hteo je da zna više o ljubavi. Rekao je da je često sanjario o mnogo čemu divnom što će tek doći.

„Većinu dana“, nasmejao se dečak, „nisam siguran da li sanjam ili sam budan!“ Nastavio je da priča, a starac ga je ćutke slušao.

Za sat vremena posao je bio završen. Točak je čvrsto uglavljen na svoje mesto, kola su vraćena na put. Starac je bio veoma zahvalan i počeo je da traži novčiće po džepovima. Ne našavši ništa što bi mogao da ponudi dečaku za njegov rad, upitao ga je da li bi prihvatio tri bisera mudrosti, uveravajući ga da će mu ti biseri dati veće bogatstvo nego bilo kakvi novčići. Dok se sunce probijalo kroz olujne oblake koji su leteli preko neba, dečak se osmehnuo. Nije mogao da odbije zahvalnost tog čoveka, u kome god obliku da dođe. Uostalom, imao je još mnogo toga da nauči.

„Da“, ljubazno je odgovorio dečak. „Iskreno sam počastvovan što ćete podeliti svoju mudrost sa mnom, gospodine.“

I tako se starac nagnuo prema njemu i počeo da priča.

„Da bi pronašao svoj put na ovom svetu, potrebno je samo da odgovoriš na tri pitanja“, objasnio je starac.

Tri pitanja

„Prvo moraš da pitaš sebe ko sam ja. Znaćeš ko si kad budeš uvideo ko nisi.“

„Drugo, moraš se upitati šta je stvarno. Znaćeš šta je stvarno kad prihvatiš ono što nije stvarno.“

„Treće“, završio je čovek, „moraš da se zapitaš šta je ljubav. Spoznaćeš ljubav kada shvatiš šta nije ljubav.“

Starac se uspravio i otresao mrlje od blata s kaputa. Dečak je s poštovanjem skinuo šešir i izrazio mu zahvalnost. Gledao je kako se starac penje na kola i zviždi konju. Kola su se trгла, zatresla i počela da kloparaju niz put.

Kad je dečak krenuo prema kući, gde ga je čekala večera, osvrnuo se i video kako zadnji deo kola nestaje u večernjim senkama.

2

OTVARANJE VRATA

Jednostavne priče pozivaju nas da razmislimo o svom životu. Na jedan ili drugi način, one predstavljaju svačiju priču. Ako je priča dobra, ona ima moć da pokrene pitanja i ohrabri nas u traženju odgovora. Ukoliko je veoma dobra, može da nam se uvuče pod kožu i izazove prosvetljenje istine. Ona može da otvori nova vrata percepcije. Te priče nam uvek ostavljaju izbor: ili nas izazovu istinom, ili mi zatvorimo vrata i nastavimo poznatim putem.

Ova knjiga je za one koji su spremni da vide istinu o sebi, za one koji su rešeni da pitaju šta je stvarno i da prođu kroz nepoznata vrata. *Život* jedva čeka da počne novi razgovor s vama. Ako ste spremni da slušate i da se menjate, vaš svet može da se transformiše.

Mi ljudi smo postali ovo što smo danas zbog načina na koji je naš nervni sistem odgovarao na svetlost milionima godina. Naši mozgovi postali su komplikovani,

Tri pitanja

sposobnosti raznolike, a društva složena. Mi smo nesumnjivo ostavili trag na ovoj planeti. A ipak, ukoliko bi nas pitali šta je to najbolje što imamo da pokažemo kao rezultat bezbrojnih godina ljudske evolucije, šta bismo rekli?

Da li bismo rekli da smo se oslobodili briga i sukoba? Da li bismo tvrdili da smo najzad razumeli kako da budemo najbolja moguća ljudska bića? Bilo bi divno reći da nas naša uverenja više ne navode na grozote i zverstva. Bilo bi lepo kazati da naši umovi više ne vode unutrašnji rat. Bilo bi baš fino tvrditi da su ljudi postali previše mudri da bi ratovali. To bi bilo lepo reći o našoj vrsti, ali ne možemo to reći – bar ne još.

U idealnom svetu ljudi se slažu radi sopstvene koristi i korist čovečanstva. U idealnoj zajednici, ljudi sarađuju da bi napredovali, i cene svoju dobru sreću. Oni cene život i brinu o zemlji koja ih hrani. U idealnoj situaciji, oni poštuju sebe i sve oko sebe.

U idealnoj porodici, deca se osećaju bezbedno i poštovano. Roditelji su nadahnuti učitelji i budni zaštitnici. Stariji nastavljaju da budu produktivni. Naravno, grupe ljudi formiraju uža društva, ali nijedno društvo ne pokušava da podrije drugo. Ona zajedno grade veće zajednice i zajedno osiguravaju blagostanje svakog građanina.

U ovom svetu iz naše mašte vlade i dalje mogu da postoje. Idealna vlada upravlja zemljom s poštovanjem. Njeni predvodnici su mudri i dalekovidni. Najbolja moguća zakonodavna skupština je ona koja donosi zakone savesno i saosećajno. Njeni zakoni su jasni i pravedni – a pravila se odnose na sve.

U tom idealnom svetu, ljudi su takođe u mogućnosti da pravedno sami upravljaju sobom. Šta znači upravljati sobom? To znači imati vlast nad svojim mislima i biti odgovoran za svoje postupke. Mi odbijamo da naslepo idemo kroz život. Vidimo tačno ono što jeste, a ne samo ono što bismo želeli da vidimo. Ne dopuštamo prošlosti da preuzme vlast nad sadašnjošću. Gledamo vlastitu stvarnost onako kao što bi je gledali veliki umetnici – opažajući lepotu i ravnotežu.

U idealnom svetu, mi ne kažnjavamo sebe iznova i iznova za jednu grešku. Ne prepuštamo se samosažaljenju. Ne manipulišemo emocijama. Ne tračarimo niti pravimo drame.

U idealnom svetu, mi nemamo želju da sudimo ili okrivljujemo. Nismo potučeni krivicom ili stidom, niti namećemo stid bilo kome drugom. Drugim rečima, vladamo sobom na isti način na koji želimo da nama vladaju: s poštovanjem.

Tri pitanja

Postoji još mnogo više onoga što bismo mogli da kažemo o tom idealnom svetu, ali važno je razmotriti zašto takav svet još ne postoji, barem za veliku većinu nas. Pomoć svetu da krene prema svom idealnom ostvarenju preveliki je zadatak za jednu malu knjigu, ali svako može da napravi prve samostalne korake u tom pravcu. Sve što smo zajedno izgradili kao ljudska bića počinje s malo mašte. Možemo verovati da smo tragične žrtve okolnosti, ali uz maštu možemo dobiti drugu perspektivu i uvideti koliko se loše odnosimo prema sebi. Sa svim svojim mislima i presudama, um može da deluje kao naš najgori protivnik, ali ako zamislimo um drugačije, možemo ga učiniti saveznikom. Modifikovanjem načina na koji naš um radi, možemo početi da menjamo svet.

Svi imamo strahove koje odbijamo sebi da priznamo, i nismo uvek sigurni kako da ih prevaziđemo. Potrebna nam je ljubav, ali nismo ubeđeni da je zaslužujemo. Želimo da volimo sebe, ali ne znamo kako. U većoj ili manjoj meri, u svakom od nas postoji zbrka. Obuzimaju nas ideje, ubeđenja nam prete. Uplićemo se u sopstvenu dramu i sve to shvatamo vrlo ozbiljno. Igramo uloge koje ne odražavaju istinu o tome šta smo mi zaista.

Zašto to radimo sebi? Odgovor je da nam je pokazano kako to da radimo, i postali smo majstori u tome.

Svako je rođen kao autentično biće, ali teško je ostati autentičan u svetu gde su nam već dodeljena uverenja. Kao odojčadi i deci, govore nam ko smo, kako treba da se ponašamo i kako da reagujemo na ono što opažamo. Tako porodice i kulture najefikasnije funkcionišu i tako deca preživljavaju unutar svoje kulture. Ali to ne znači da su te lekcije ukorenjene u stvarnosti. Možemo reći da nas od najranijih dana uče da obmanjujemo sebe. Mi ceo život učimo da lažemo.

Život je istina, i samo *život* postoji. Koristeći reči da opišemo istinu, mi je automatski iskrivljujemo. Dakle, laž je i jednostavno iskrivljenje istine. Tu možda nema zle namere, ali mi ipak koristimo laži i protiv sebe i jedni protiv drugih.

Svi znamo kako mala deca govore najzabavnije činjenice – zabavna su jer govore istinu onako kako je opažaju, bez predrasuda. A iskreni uvidi, jednostavno izgovoreni, zvuče prilično šokantno za uši odraslih. Zašto? U mnogim kulturama iznošenje očigledne istine smatra se nepristojnim. Za iskrenost i autentičnost se ponekad misli da su detinjaste osobine. One se povremeno čak mogu smatrati i ludilom. Većina nas je naučila da laže o onome što vidi i oseća. U vreme kad odrastemo i sazrimo, naučimo čak da verujemo i sopstvenim lažima.

Tri pitanja

Odrastajući, mi razvijamo jak um, ali um može da se iskvvari. Stičemo čvrste stavove, ali čvrstina stavova ne predstavlja i istinu. Emocionalne reakcije se kvare kada njima upravljaju stavovi i uverenja. Mi smo stvoreni silom ljubavi, ali učimo da pokvarimo čak i ljubav.

Kvarenje zvuči kao zločin s predumišljajem, ali ljudi ne dolaze na svet s pokvarenim namerama. Mi smo rođeni gladni istine i željni da volimo. Do kvarenja dolazi kada uložimo veru u misli i ideje, umesto u ono što opažamo. Mi verujemo u većinu onoga što nam se kaže, i u tom procesu gubimo vezu sa *životom* – sa istinom. Mi stvaramo pravila i strukture koje se uklapaju u ono u šta smo naučeni da verujemo.

Ljubav je jedan primer kako naši prirodni porivi mogu biti zatrovani idejama. Previše nas je naučeno da je ljubav uslovna, da ona dolazi s određenim pravilima angažovanja. Jednostavno izraženo – ljubav je pokvarena s tim *ako*.

Mi možda ne čujemo uvek to *ako* izgovoreno naglas, ali ga dovoljno često osećamo, čak i među ljudima koji su međusobno posvećeni.

Voleću te *ako* uradiš ono što želim.

Voleću te *ako* ostaneš sa mnom po svaku cenu.

Don Miguel Ruis i Barbara Emris

Voleću te *ako* uradiš ovo ili poveruješ u ono.
Ako me osramotiš, ne složiš se sa mnom,
ili me ostaviš... prestaću da te volim.

Zapanjujuće je što govorimo ovako nešto ljudima do kojih nam je najviše stalo, baš kao što to govorimo sebi. Da, mi postavljamo i uslove pod kojima ćemo voleti i sebe – i to često previše stroge da ih ikad ispunimo. Prava ljubav sa sobom ne donosi uslove. A ipak, većina nas nije naučila da tako nudi i prima ljubav.

Kada mislimo o ljubavi kao uslovljenoj, ona postaje nešto drugo, nešto iskvareno. Naravno, ova vrsta kvarenja može da se ispravi, jer ona počinje u virtuelnom svetu uma. Virtuelna stvarnost je samo odraz, tumačenje onoga što je stvarno. Um nam daje utiske o svemu što možemo da dodirujemo i vidimo, ali to je utisak, a ne stvarnost. Ideje nisu stvorene od materije. Uverenja nisu deo našeg genetskog materijala. Um zapravo nije stvaran, i izmaštani svet koji on stvara zapravo ne postoji.

Pa šta je onda um, i šta on radi?

Um je funkcija mozga koja pretvara percepciju u jezik. Način na koji opisujemo stvarnost je jedinstven za svakog ponaosob. Vi imate svoj način; ja imam svoj. Razlika,